



Ügyszám: NAIH-3644-9/2021
(NAIH/2020/4873)

Tárgy: határozat

A **Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság** (a továbbiakban: Hatóság) [...] (lakcím: [...]) (a továbbiakban: Kérelmező) (képviseli: [...] ügyvéd, mint meghatalmazással igazolt jogi képviselő, székhely: [...]) kérelmére a [...] (székhely: [...]) (a továbbiakban: Kérelmezett) a Kérelmező számítástechnikai eszközei és e-mail-fiókja áttekintésével és ellenőrzésével összefüggő adatkezelését érintő, 2020. július 16. napján indult adatvédelmi hatósági eljárásban a következő döntéseket hozza.

I. A Hatóság

HATÁROZATÁBAN

1) a Kérelmező **kérelmének részben helyt ad,**

és **megállapítja**, hogy a Kérelmezett, a Kérelmező munkavégzéshez használt e-mail fiókjának tartalmát, a munkaviszony megszűnését követően megfelelő előzetes tájékoztatás nélkül kezelte, és az adatkezelés tekintetében az elszámoltathatóság elvét is megsértette.

2) A Hatóság **megállapítja**, hogy a Kérelmezett, a Kérelmező által munkavégzéshez használt számítógép ellenőrzését a tisztességes adatkezelés elvébe ütköző módon valósította meg, a Kérelmező részére az ellenőrzésről nem nyújtott megfelelő előzetes tájékoztatást, valamint az ellenőrzés tekintetében megsértette az elszámoltathatóság alapvető követelményét.

3) A Hatóság **megállapítja**, hogy a Kérelmezett a Kérelmező magánhasználatú e-mail fiókját érintő adatkezelésről nem nyújtott a Kérelmező részére megfelelő tájékoztatást.

4) A Hatóság **hivatalból megállapítja**, hogy a Kérelmezett az általános adatvédelmi rendelet 25. cikk (1) bekezdésében foglalt beépített adatvédelem követelményét megsértve nem tett megfelelő technikai, szervezési intézkedéseket annak érdekében, hogy az általa a munkavállalók számára biztosított e-mail fiókok és számítástechnikai eszközök használatával összefüggésben, valamint azok ellenőrzése során biztosítsa a személyes adatok védelmét és az adatkezelési elvek érvényesülését, és az ellenőrzéssel összefüggő adatkezelés tekintetében nem gondoskodott munkavállalói megfelelő tájékoztatásáról.

5) A Hatóság **hivatalból utasítja** a Kérelmezettet arra, hogy a jelen határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül megfelelő, a tisztességes adatkezelés alapvető követelményével összhangban álló technikai, szervezési intézkedések megtételével gondoskodjon a munkavállalók számára biztosított számítástechnikai eszközök használatával összefüggésben a személyes adatok védelméről, alkossa meg az ehhez szükséges belső szabályokat és gondoskodjon az érintettek megfelelő tájékoztatásáról. Ennek keretében biztosítsa, hogy a számítástechnikai eszközök ellenőrzésére vonatkozó belső szabályozás, és az ellenőrzésre

vonatkozó megfelelő tájékoztatóban foglaltaknak megfelelően végezze a munkavállalók, számítástechnikai eszközeinek az ellenőrzését.

6) A Hatóság **hivatalból utasítja** a Kérelmezettet arra, hogy a jelen határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül megfelelő, a tisztességes adatkezelés alapvető követelményével összhangban alkossa meg a munkavállalók számára biztosított e-mail-fiókok használatára, ellenőrzésére és archiválására vonatkozó belső szabályokat, és gondoskodjon az érintettek megfelelő tájékoztatásáról. Ennek keretében biztosítsa, hogy az e-mail-fiókok tárolására, archiválására vonatkozó belső szabályozás, és az ezekre vonatkozó megfelelő tájékoztató alkalmazásával végezze a munkavállalói e-mail-fiókok ellenőrzését és archiválását.

7) A Hatóság **elutasítja** a kérelemnek azt a részét, mely annak megállapítására irányul, hogy a Kérelmezett nem tett eleget az általános adatvédelmi rendelet 34. cikke szerinti tájékoztatási kötelezettségének.

8) A Hatóság **elutasítja** a kérelem arra vonatkozó részét, hogy a Hatóság tiltsa meg a Kérelmezettnek a Kérelmező személyes adatai jogellenes kezelését, tárolását és továbbítását.

9) A Hatóság a kérelem adatvédelmi bírság kiszabására vonatkozó részét elutasítja, ugyanakkor a Kérelmezettet **hivatalból**

2 000 000, azaz kettőmillió forint
adatvédelmi bírság

megfizetésére kötelezi.

A bírságot **a határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül** a Hatóság központosított bevételek beszedési célelszámolási forintszámlája (10032000-01040425-00000000 Központosított beszedési számla IBAN: HU83 1003 2000 0104 0425 0000 0000) javára kell átutalással megfizetni. Az összeg átutalásakor a NAIH-3644/2021. BÍRS. számra kell hivatkozni.

Amennyiben a Kérelmezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke a törvényes kamat, amely a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyezik meg.

A Kérelmezettnek jelen határozat **I. 5)** és **I. 6)** pontjaiban előírt kötelezettségek teljesítését jelen **határozat közzétételétől számított 30 napon belül** kell írásban – az azokat alátámasztó bizonyítékok előterjesztésével együtt – igazolnia a Hatóság felé.

A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése, illetve az előírt kötelezettségek nem teljesítése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását.

Jelen határozattal szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak nincs helye, de az a közzétételétől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett keresetlevéllel közigazgatási perben megtámadható. A keresetlevelet a Hatósághoz kell benyújtani, elektronikusan, amely azt az ügy irataival együtt továbbítja a bíróságnak. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetlevélben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jog alá esik. A Fővárosi Törvényszék előtti eljárásban a jogi képviselő kötelező.

II. A Hatóság végzéssel elrendeli 10 000 Ft-nak, azaz tízezer forintnak a Kérelmező részére való megfizetését az ügyintézési határidő túllépése miatt – választása szerint – bankszámlára utalással vagy postai utalvánnyal.

* * *

A jelen II. pont szerinti végzéssel szemben nincs helye önálló jogorvoslatnak, az csak az ügy érdemében hozott határozat elleni jogorvoslati kérelemben támadható meg.

INDOKOLÁS

I. Tényállás, előzmények

I. 1. A Kérelmező jogi képviselőjén keresztül, 2020. június 24. napján kérelmet nyújtott be a Hatósághoz, amelyben előadta, hogy 2020. március 31. napjával szűnt meg munkaviszonya a Kérelmezettnél, miután felmondását a Kérelmezett tudomásul vette és elfogadta. A Kérelmezett által biztosított laptopot és mobiltelefont 2020. április 6. napján visszaszolgáltatta. A Kérelmezett ezt követően a laptop ellenőrzése során, a Kérelmező magánhasználatú e-mail fiókjába betekintett és ott személyes adatokat ismert meg, majd az esetet adatvédelmi incidensként azonosította, és 2020. május 22-én a Hatóságnak is bejelentette.

A Kérelmező kérelmében azt kifogásolta, hogy a Kérelmezett munkavállalójaként használt e-mail fiókja ([...]), és számítógépes hozzáférése a munkaviszonya megszűnését követően sem került végérvényesen megszüntetésre, a Kérelmezett ezekről a további adatkezelésekről előzetesen nem tájékoztatta, valamint – álláspontja szerint – a Kérelmezett jogellenesen lépett be a munkaviszonya fennállása alatt használt laptopba, és az adatvédelmi incidensként azonosított esetről sem nyújtott részére megfelelő tájékoztatást.

A Kérelmező kérte a Hatóságot, hogy állapítsa meg személyes adatai jogellenes kezelésének tényét, tiltsa meg a Kérelmezettnek személyes adatai jogellenes kezelését, tárolását és továbbítását, és amennyiben a Hatóság megállapítja a jogsértés feltételeinek fennállását, szabjon ki bírságot a Kérelmezettel szemben.

A Kérelmező szerint az általa munkavégzéshez használt számítógéphez tartozó felhasználói fiókját és e-mail fiókját – [...] – a Kérelmezett a munkaviszonya megszűnését követően jogalap nélkül fenntartotta, azt követően is használta, tekintettel arra, hogy a Kérelmezettől olyan leveleket kapott a magánhasználatú e-mail címére, melyek eredetileg erre a fenti e-mail címre érkeztek. A felhasználó fiók és az e-mail fiók fenntartásáról azonban a Kérelmező előzetes tájékoztatást nem kapott, és álláspontja szerint a Kérelmezett a céges e-mail címére érkező levelek feladót sem tájékoztatta arról, hogy ő már nem dolgozik a cégnél, és ezeket a leveleket már nem ő olvassa.

A Kérelmező 2020. május 22. napján a Kérelmezett ügyvezetőjétől a következő szövegű e-maillt kapta: *„Ezúton tájékoztatom, hogy a [...] tulajdonát képező, ön által korábban használt számítógépe átállítása során, az ön által nem bezárt (kijelentkezett) Gmail fiókjában lévő e-mail forgalomról, szándékunk nélkül tudomást szereztünk, amelyről tájékoztattuk a NAIH-ot a jogszabályok szerint.”.*

A Kérelmező álláspontja szerint a Kérelmezett által küldött tájékoztatásban jelzett „szándékunk nélküli hozzáférés” valóságtartalma megkérdőjelezhető a következőkre tekintettel. A Kérelmező nyilatkozata szerint, 2020. április 6-án a céges laptopját és mobiltelefonját úgy adta vissza a Kérelmezettnek, hogy előtte ellenőrizte azokat, és az eszközökön még fellelhető személyes fájljait és e-mailjeit törölte, valamint gmail fiókjából kijelentkezett. Ezzel összefüggésben a Kérelmező

előadta, hogy a laptop bekapcsolásakor, az azon található fájlokhoz és dokumentumokhoz, valamint levelezéshez kizárólag bejelentkezési név és jelszó igénybevételével lehet hozzáférni, mely személyhez kötött, minden munkavállaló saját felhasználónévvel és jelszóval rendelkezett. Erre tekintettel a Kérelmező szerint a magánhasználatú e-mail fiókjához való hozzáférés kizárólag úgy valósulhatott meg, ha rajta kívülálló személy, – a Kérelmező felhasználónevével és jelszavával – belépett a Kérelmező felhasználói fiókjába.

A Kérelmező kifogásolta, hogy a Kérelmezett az adatvédelmi incidensről nem tájékoztatta megfelelően, így sem arról, hogy arra pontosan hogyan, illetve mikor került sor; hogy milyen személyes adatait ismerte meg jogellenesen; és hogy a Kérelmezett tett, vagy tervezett-e intézkedéseket az incidenssel kapcsolatban, ideértve az esetleges hátrányos következmények enyhítését célzó intézkedéseket.

I. 2. A Kérelmezett 2020. május 22-én tett adatvédelmi incidensbejelentést, mellyel kapcsolatban a Hatóság hatósági ellenőrzést indított annak megállapítása érdekében, hogy a Kérelmezett maradéktalanul eleget tett-e az általános adatvédelmi rendelet 33-34. cikkében foglalt kötelezettségeinek. A bejelentés szerint a Kérelmezett egy volt munkavállaló (Kérelmező) számítógépének átállítása során azt tapasztalta, hogy az érintett nem lépett ki a személyes, magáncélra használt levelezési fiókjából, így annak e-mail forgalmába betekintést nyert. A Kérelmezett álláspontja szerint véltlen betekintés történt, melynek során észlelte, hogy az érintett céges adatokat, információkat továbbított a Kérelmezett egyik konkurenciája részére.

Az incidensbejelentésben a Kérelmezett úgy nyilatkozott, hogy az alkalmazottak számára általánosan a számítógépek magáncélú használata is engedélyezett. Az alkalmazottaknak egyedi felhasználói fiókjai vannak, amelyek jelszóval védettek. A Kérelmező átadta a Kérelmezett részére a fiókjához tartozó jelszavát, annak érdekében, hogy az eszközt az új kolléga részére be tudják állítani. Szükségesek olyan személyre szóló beállítások, programok, melyeket csak a gépet használó alkalmazott bejelentkezési adataival lehet módosítani, illetve speciális programok feltelepítése és használata csak a személyes fiók megnyitásával lehetséges, ezzel korlátozták a hozzáférési jogosultságot.

A Hatóság a tényállás tisztázása érdekében NAIH/2020/4444/2. számú végzésével nyilatkozattételre hívta fel a Kérelmezettet. A Kérelmezett válaszlevelében az alábbiakról tájékoztatta a Hatóságot.

A Kérelmező e-mail fiókjának címe a Kérelmezett nevét ([...]) is tartalmazta, ezért a Kérelmezett úgy vélte, üzleti levelezésről van szó. Különösen azért, mert a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 11/A. § (2) bekezdése alapján a munkavállaló a munkáltató által a munkavégzéshez biztosított számítástechnikai eszközt eltérő megállapodás hiányában, kizárólag a munkaviszony teljesítése érdekében használhatja. Ilyen megállapodást a magáncélú használatról pedig a Kérelmezett nem kötött, és arról nem is volt tudomása, továbbá korábban is előfordult, hogy ha az üzleti levelezőrendszer nem működött, akkor más e-mail címről folyt az üzleti levelezés az üzlet gördülékenysége érdekében. Az üzleti levelezésben tehát a Kérelmezett az Mt. 11/A. §-a alapján munkáltatói ellenőrzést végzett, de ekkor észlelte, hogy ez tulajdonképpen a Kérelmező magánlevelezése. Eddigre azonban az e-mailek tárgya alapján tudomására jutott, hogy a Kérelmező feltételezhetően harmadik személyek részére továbbította üzleti titkait. Az e-maileket megnyitotta, és a büntetőeljárás kezdeményezése érdekében ezeket az e-maileket, illetve a releváns kimenő e-mailek listáját képernyőmentéssel rögzítette.

A Hatóság a tényállás tisztázása során megállapította, hogy az eset nem valósít meg adatvédelmi incidenst, mivel a Kérelmező magáncélú levelezéséhez a Kérelmezett nem a biztonság sérülése miatt fért hozzá, hanem egy olyan adatkezelés során, amely munkahelyi ellenőrzésnek tekinthető. A Hatóság álláspontja szerint ugyanis az eset során a Kérelmezett maga döntött az adatkezelés körülményeiről, melynek során az érintett személyes adatait tartalmazó e-mail fiók áttekintésére

került sor, és amely során a Kérelmezett olyan személyes adatokat ismert meg, amelyeknek megismerésére nem lett volna jogosult. Azon adatkezelés során tehát, amit a Kérelmezett végzett, nem került sor adatvédelmi incidensre, hiszen annak eredményeként éppen a Kérelmezett ismerte meg jogosulatlanul a személyes adatokat. A Hatóság ezért arra az álláspontra jutott, hogy az eset nem valósított meg az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 12. pontja szerinti adatvédelmi incidenst, hanem az a jogellenes adatkezelés eshetőségét veti fel.

I. 3. A kérelem nem tartalmazta a Kérelmező azonosításához szükséges adatokat, (születési hely és idő) ezért a Hatóság NAIH/2020/4873/2. számú végzésében hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázása érdekében a Kérelmezőt nyilatkozattételre hívta fel. A Kérelmező a hiánypótlást 2020. július 15. napján teljesítette. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 60. § (1) bekezdése alapján az érintett erre irányuló kérelmére adatvédelmi hatósági eljárás indult.

A Kérelmező válaszlevelében azt nyilatkozta, hogy úgy gondolja, a Kérelmezett nem ismerte a [...] e-mail fiókjához tartozó felhasználónevét és jelszavát, – legalábbis ő azokat soha nem adta meg a részére – illetve a magán e-mail fiókjához tartozó felhasználónevét és jelszavát sem adta meg a Kérelmezettnek. A Kérelmező a Hatóság részére csatolta a céges eszközök visszaszolgáltatásakor kapott átvételi elismervényt, mely az átadás-átvétel tényének rögzítésén túl semmilyen egyéb információt/tájékoztatást nem tartalmazott a munkahelyi e-mail fiók munkaviszony megszűnését követő fenntartásáról, és az azzal kapcsolatos adatkezelésről. A Kérelmező mellékelte továbbá a [...] e-mail címre érkezett, majd a Kérelmezett által a Kérelmező magán e-mail címére továbbított levelek másolatát, annak igazolása érdekében, hogy a Kérelmezett az e-mail fiókot és a Kérelmező számítógépes hozzáférését a munkaviszony megszűnését követően sem szüntette meg végérvényesen, holott arra, – a Kérelmező álláspontja szerint – köteles lett volna.

I. 4. A Hatóság az adatvédelmi hatósági eljárás megindításáról 2020. július 20. napján kelt, NAIH/2020/4873/4. számú végzésében értesítette a Kérelmezettet, és a tényállás tisztázása érdekében nyilatkozattételre, illetve iratszolgáltatásra hívta fel. A Kérelmezett válaszlevelében az alábbi nyilatkozatokat tette:

A Kérelmező munkaviszonyának megszűnését követően az üzleti e-mail fiókjának addigi tartalmát a Kérelmezett archiválta, azonban ahhoz csak egyedi jogosultsággal, kizárólag informatikus kollégái férhetnek hozzá. Az e-mail fiók a felhasználók számítógépéről, egyszerű bejelentkezéssel nem érhető el. A Kérelmezett vitatta a Kérelmező azon állítását, mely szerint e-mail fiókját továbbra is használja, és abból leveleket küld. A Kérelmező e-mail címére érkező leveleket a Kérelmezett átirányította ügyvezetője e-mail címére, így minden a Kérelmezőnek címzett üzleti levelet ő kap meg. Mivel a Kérelmező munkaviszonyának megszűnéséről nem minden üzleti partner értesült, ezért érkeznek még néha levelek a Kérelmező munkahelyi e-mail címére. Ezeket az e-maileket az ügyvezető a saját nevében és a saját e-mail címéről válaszolja meg, és tájékoztatja a partnert, hogy a Kérelmező már nem a munkavállalója. Egy ilyen e-mailt a Kérelmezett válaszához mellékelve megküldött a Hatóság részére.

A Kérelmezett nem rendelkezik az e-mail fiókok, illetve munkaeszközök használatára vonatkozó külön szabályzattal, tekintettel arra, hogy minden munkavállalóval – így a Kérelmezővel is – munkaszerződést kötött. A munkavállalókat a munkaviszony létrejöttkor, a munkaszerződés keretében tájékoztatják arról, hogy a munkáltató által rendelkezésre bocsátott eszközök kizárólag üzleti célból, azaz munkavégzésre használhatók.

A Kérelmezett a véletlen betekintés napján, a Kérelmező munkaviszonyának 2020. április 30. napján történt megszűnésére tekintettel, az általa visszaadott számítógépet fizikailag és szoftveresen is ellenőrizte, annak megállapítása érdekében, hogy az eszköz rendeltetésszerű használatra alkalmas-e. A számítógépen ezen kívül szoftverfrissítést és vírusmentesítést végzett, és átállította

a felhasználói jogosultságokat, hogy az eszközt egy másik munkavállaló használatba vehesse. A Kérelmezett nyilatkozata szerint a Kérelmező magán e-mail fiókjának – [...] – ellenőrzése a nem állt szándékában, az e-mail fiókba történő betekintésre azért került sor, mert az internetböngésző megnyitáskor a Kérelmező gmail fiókja automatikusan betöltődött, amely a Kérelmezett álláspontja szerint azt jelenti, hogy a Kérelmező bejelentkezve maradt a fiókjában a számítógép visszaadása előtt. A Kérelmezett a Kérelmező felhasználónevét a véletlen betekintés előtt nem ismerte, a jelszaváról pedig azóta sincs tudomása.

A Kérelmezett a munkavállalói által használt hivatali e-mail címeket a következő módon képzte: *keresztnev.vezetéknev@[...].com*. Azokban az esetekben, amikor a céges levelező fiók technikai okokból nem működik, a Kérelmezett tájékoztatása szerint, az a kialakult gyakorlat, hogy ideiglenesen egy Gmail fiókot használnak a sürgős üzleti levelek üzleti partnereknek való továbbítása érdekében. Mivel a Gmail fiók betöltésekor a megjelenített e-mail címben szerepelt a „[...]” név, a Kérelmezett azt feltételezte, hogy a Kérelmező másik céges e-mail fiókjáról van szó, különös tekintettel arra, hogy a munkaszerződés szerint a számítógép magánhasználata nem engedélyezett. A betekintés során az *elküldött* levelek automatikusan betöltődtek, és a kimenő levelek listájában keresés nélkül láthatóak voltak üzleti célból küldött levelek, melyek tovább erősítették a Kérelmezett azon feltételezését, hogy nem magán levelezésről lehet szó.

A levelek tartalmába történő betekintés során derült ki, hogy ez valójában a Kérelmező magán e-mail fiókja és levelezése, illetve, hogy erről a magán e-mail címről üzleti titoknak minősülő információkat továbbított a Kérelmezett konkurenciájának. A Kérelmező által továbbított levelek közül elsőre feltűnt e-mail tárgya „Confidential”, azaz titkos volt, és legalább 3 csatolt fájl tartalmazott, melyek elnevezésük alapján megegyeznek a Kérelmezett által forgalmazott gépekre vonatkozó árlistát és árkalkulációt tartalmazó fájlokkal, melyek üzleti titoknak minősülnek.

A számítógép ellenőrzésekor a Kérelmező már nem volt a Kérelmezett munkavállalója, munkaviszonya 2020. április 30. napjával megszűnt, és a számítógépet sem a Kérelmező használta már, az a Kérelmezett tulajdonát képező, ideiglenesen használaton kívüli számítógép volt. A számítógép ellenőrzése továbbá, a Kérelmezett nyilatkozata szerint nem a Kérelmező munkaviszonnyal összefüggő magatartásának ellenőrzésére irányult, ezért a Kérelmező ellenőrzéséről történő előzetes tájékoztatása a Kérelmezett álláspontja szerint nem volt szükséges. A számítógépen a Kérelmező a munkaszerződésben foglaltak alapján személyes adatait nem tárolhatta, tekintettel arra, hogy a számítógép magáncélú használatát a munkáltató nem engedélyezte. Amint észlelte, hogy véletlenül betekintett a Kérelmező magán e-mail fiókjába, erről őt e-mailben tájékoztatta.

Az ellenőrzés során tapasztaltakat – mivel az esetet adatvédelmi incidensnek minősítette – a Kérelmezett az incidensnyilvántartásában, valamint az incidenssel kapcsolatban lefolytatott kockázatelemzésben részletesen rögzítette, melyeket a Hatóság részére is megküldött. Ezen kívül az incidenst a Hatóság részére bejelentette, rögzítve a betekintés körülményeit. Egyéb feljegyzés, dokumentáció a hozzáférésről nem készült, mivel a számítógép beállításakor és vírusmentesítésekor rendellenességet a Kérelmezett nem tapasztalt, az eszköz rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban volt.

Az üzleti titkok illetéktelenek részére való továbbítása a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 418. §-a szerinti bűncselekménynek minősül (üzleti titok megsértése), ezért a bűncselekmény gyanúja miatt a kérdéses levelekről, mellékletükről és a nyitott Gmail fiók aktuális első oldaláról a Kérelmezett másolatot készített, melyet a rendőrség részére továbbított. A Gmail fiók tartalmáról készült képernyőmentésben és a rendőrség részére továbbított levelekben kizárólag a Kérelmező személyes adatai – neve és e-mail címe – látszanak, a többi érintett személyes adatát a Kérelmezett kitakarással megismerhetetlenné tette. A Kérelmező személyes

adatai kezelésének célja a bűncselekmény elkövetésének, és a Kérelmezettet ért joghátrány bizonyítása a büntetőeljárásban.

Az adatkezelés jogalapja a Kérelmezett ahhoz fűződő jogos érdeke, hogy üzleti titkait illetéktelen személyek ne ismerhessék meg, illetve ennek megtörténte esetén az őt ért jogsérelemre a jogrendszer által biztosított jogorvoslati lehetőségeket igénybe vehesse. A Kérelmezett álláspontja szerint, ezen jogos érdeke elsőbbséget élvez a Kérelmező jogaihoz képest, tekintettel arra, hogy a Kérelmező feltételezhetően bűncselekményt követett el a Kérelmezett sérelmére. Jogos érdeke fennállását a Kérelmezett érdekmérlegelés keretében vizsgálta, ennek eredményét írásban rögzítette, melyet mellékelten megküldött a Hatóság részére is.¹

Az érdekmérlegelési teszt eredményeképpen a Kérelmezett a következőket állapította meg:

„Az alábbi körülmények indokolják, hogy Társaságunknak a személyes adatok kezelésére vonatkozó jogos érdeke és az érintetteknek személyes adataik védelméhez fűződő érdekei között fennálló egyensúly az adatkezelő javára mozdul el:

- *az adatkezelőnek lényeges és méltányolható üzleti érdeke fűződik az adatok jogos érdek alapján történő kezeléséhez, sőt az őt ért joghátrányért való jogorvoslat érvényesítéséhez az adatok kezelése szükséges;*
- *az erre vonatkozó vizsgálat eredményeképp megállapításra került, hogy nem áll fenn az adatkezelő jogos érdekén kívül más jogalap, mely a személyes adatok kezelését lehetővé tenné;*
- *az adatkezeléssel érintett személynek tudomása volt arról, hogy a munkaszerződése és az Mt. 11/A §-a alapján a Társaságunk által rendelkezésre bocsátott eszköz magáncélra nem használható, ezért azon személyes adatait nem tárolhatja. Az érintett észszerűen számíthatott arra is, hogy munkaviszonyának megszűnését követően Társaságunk az általa visszaszolgáltatót számítógépet más munkavállalója részére átadja munkavégzés céljából.*
- *Az érintett magánlevelezésébe történő vétlen betekintéssel szerzett tudomást Társaságunk az üzleti titkainak az érintett által használt számítógépről, az érintett nevével ellátott magán e-mail fiókból történő továbbításról. Az e-mail fióknak a Társaságunk számítógépén való megnyitásakor, az e-mail fiók bejelentkezett állapotban hagyásakor, illetve az üzleti titkok továbbításakor az érintettnek észszerűen számolnia kellett azzal, hogy az üzleti titkok továbbítása a Társaságunk tudomására jut és a jogsértés miatt Társaságunk érvényesíteni fogja igényét az érintettel szemben,*
- *A [...] a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja szerinti jogalap alkalmazáshoz szükséges biztosítékok és garanciák érvényesülését biztosítja, továbbá az érintettek számára ott áll az adatkezeléssel szemben feltétel és időkorlát nélküli tiltakozás lehetősége, mely az adatok végleges törlését vonja maga után – kivéve azt az esetkört, ha a további adatkezelést kényszerítő ok indokolja.”*

Az érdekmérlegelési teszt 2. pontjában, – mely az adatkezelő jogos érdekét és alapvető jogait állapítja meg – a Kérelmezett kifejti, hogy álláspontja szerint a GDPR 14. cikk (5) bekezdés b) pontja alapján az adatkezelés célját komolyan veszélyeztetné, ha a Kérelmezőt tájékoztatná az adatkezelésről, mert megkísérelhetné befolyásolni az egyes tanúkat, illetve eltüntethetné azokat a bizonyítékokat, amelyek őt gyanúba keverhetik.

¹ *Érdekmérlegelési teszt a [...] által az üzleti titok megsértésének gyanújához kapcsolódó adatkezelésről*

Ezzel szemben az adatkezelési folyamatba beépített biztosítékok és garanciák között az szerepel, hogy a Kérelmezett részletes tájékoztatást ad a Kérelmező részére a személyes adatok kezelését érintő minden lényeges körülményről (adatkezelés jogalapja, célja, időtartama, kezelt adatok, érintetti jogok, jogorvoslati lehetőségek, stb.), illetve a kimenő levelek listájáról készült képernyőmentésben tárolt személyes adatait kizárólag a nyomozóhatóság részére továbbítja, melyről a Kérelmezőt tájékoztatja. /érdekmérlegelési teszt 5. pont/

I. 5. A Hatóság a tényállás további tisztázása érdekében NAIH/2020/4873/6. számú végzésében a Kérelmezettet ismételten nyilatkozattételre, illetve iratszolgáltatásra hívta fel. A Kérelmezett válaszelevelében az alábbi nyilatkozatokat tette:

A Kérelmezett nem rendelkezik belső szabályzattal az üzleti fiókok munkaviszony megszűnését követő használatával kapcsolatban. A kilépett dolgozók céges e-mail fiókjára a Kérelmezett, anyacége által csoportszinten elfogadott, és dolgozói által ismert eljárásrendet alkalmaz. Eszerint a kilépett dolgozók e-mail fiókját a cégcsoport IT munkatársai archiválják és a céges e-mail címre érkező e-maileket 3 hónapig terjedő időtartamra átirányítják az ügyvezető e-mail fiókjába. Az átirányított e-maileket az ügyvezető továbbítja az adott ügyben illetékes munkavállalók részére, akik saját céges e-mail címükről válaszolják meg ezeket, egyben tájékoztatják a küldő felet a kilépett dolgozó céges e-mail címének megszűnéséről. A kilépett dolgozó e-mail fiókja 3 hónap után törlésre kerül, a Kérelmezett azt archivált állapotban sem őrzi meg. A 3 hónapig történő megőrzéshez a Kérelmezett álláspontja szerint jogos érdeke fűződik, a megőrzési időt azért vezette be, mert ügyfeleivel nem feltétlenül áll napi kapcsolatban, ezért indokolt, hogy a céges e-mail fiókot hosszabb ideig megőrizze annak érdekében, hogy a kilépett dolgozóknak küldött e-mailek a Kérelmezetthez eljussanak. Az archivált e-mail fiókhoz kizárólag a megfelelő jogosultságokkal rendelkező IT kollégák férnek hozzá. A Kérelmezőt az e-mail fiókját érintő intézkedésekről (a fiók archiválása, bejövő e-mailek átirányítása, ügyfelek értesítése) a Kérelmezett szóban tájékoztatta. A fenti gyakorlat több éve kialakult, az a Kérelmező számára is ismert volt.

A számítógép visszaszolgáltatása előtt a Kérelmező az eszközön tárolt személyes adatait törölhette, ebben a Kérelmezett nem gátolta meg. Az eszközön létrehozott felhasználói fiókjába történő belépéshez egyedi jelszót tudott beállítani, a fiókhoz tartozó felhasználónevet a Kérelmezett IT munkatársai képezték. A Kérelmezettnél kialakult gyakorlat, hogy a kilépő munkavállalók hozzáférést biztosítanak felhasználói fiókjukhoz, mivel az általuk használt üzleti programok új felhasználóra történő beállítása lényegesen kevesebb időt vesz igénybe, mintha az új felhasználó részére a programok telepítését és beállítását az elejéről kellene kezdeni. Kilépésekor a Kérelmező tudomással bírt arról, hogy felhasználói fiókját az IT kollégák a számítógép új felhasználóra történő átállítása céljából meg fogják nyitni, ennek megkönnyítése érdekében, illetve a több éve kialakult gyakorlatot ismerve ezért önként átadta a felhasználói fiókhoz tartozó jelszavát.

A Kérelmezett által üzemeltetett számítógépek mindegyikén van rendszergazdai fiók létrehozva. A Kérelmező egyedi felhasználói fiókjához való hozzáférésre az üzleti programoknak és a számítógépnek az új munkavállaló részére történő átállítása, illetve a szoftveres állapot ellenőrzése érdekében volt szükség. A kilépett dolgozók számítógépének újrafelhasználásakor a Kérelmezett IT munkatársai az egyedi felhasználói fiókot átvizsgálják és törlik az esetlegesen a gépen található, nem üzleti adatokat, programokat, majd az egyedi felhasználói fiók elérhetőségeit az új felhasználó részére átállítják. A Kérelmezett ezzel a folyamattal biztosítja, hogy a kilépett dolgozó által véletlenül a számítógépen felejtett személyes adatokat a továbbiakban jogosulatlanul ne kezelje. A felhasználói fiók megnyitása annak ellenőrzése érdekében is szükséges, hogy nincsen benne olyan program, kártevő, amely az informatikai biztonságot, illetve a Kérelmezett által kezelt személyes és üzleti adatok biztonságát veszélyezteti.

A Kérelmezőt az adatvédelmi incidensről, a személyes adatokba történt véletlen betekintésről a Kérelmezett tájékoztatta, az üzleti titok megsértése miatt az incidensbejelentést és az érintett tájékoztatását követően a Kérelmezett üzleti titkainak védelméhez fűződő jogos érdekének védelme miatt ismeretlen tettes ellen feljelentést tett. A Kérelmező felhasználói fiókjában felfedezett levelezés az üzleti titok megsértésének bizonyítékául szolgál. A Kérelmezőt a feljelentésről a Kérelmezett nem tájékoztatta, tekintettel arra, hogy az nem kifejezetten az ő személye, hanem ismeretlen tettes ellen irányult. Ameddig az eljáró nyomozóhatóság nem állapítja meg, hogy az e-mail fiók minden kétséget kizáróan a Kérelmező e-mail fiókja, addig a Kérelmezett álláspontja szerint az e-mail fiókban található adatok nem tekinthetők egyértelműen a Kérelmező személyes adatainak.

Amennyiben bizonyítható, hogy a Gmail fiók valóban a Kérelmezőhöz tartozik, úgy a Kérelmezettnek, álláspontja szerint, jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy a Kérelmezőt ne tájékoztassa személyes adatainak ilyen célból történő kezeléséről és a rendőrség részére történő adattovábbításról, mert ebben az esetben a Kérelmező tájékoztatása a büntetőeljárás sikeres lefolytatását és az üzleti titkok védelmét meghiúsíthatta volna.

A Hatóság a Kérelmezettet Informatikai Biztonsági Szabályzatának bemutatására is felszólította. A Kérelmezett nyilatkozata szerint önálló IBSZ-el nem rendelkezik, álláspontja szerint a személyes adatok védelmét megfelelő technikai és szervezési intézkedésekkel IBSZ nélkül is biztosítja.

A Kérelmezett a Hatóság kérésére mellékelte az általa megtekintett Gmail fiókból elküldött levelek listáját megjelenítő képernyőmentést.

A Kérelmezett továbbá arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a Kérelmező munkaviszonya 2020. április 30-án szűnt meg, ellentétben a kérelemben szereplő 2020. március 31-i dátummal. A Kérelmező 2020. március 31. és 2020. április 30. között felmondási idejét töltötte, és ebben az időszakban is vonatkoztak rá a munkaszerződésében és a munkaköri leírásában foglaltak.

A Kérelmezett továbbá arra hivatkozott, hogy a személyes Gmail fiók önálló védelemmel rendelkezik, függetlenül a számítógép egyedi felhasználói fiókjának bejelentkezési adataitól. Amennyiben a Kérelmező kijelentkezett volna a Gmail fiókjából, a számítógép visszaszolgáltatását megelőzően, oda a fiók felhasználói nevének és jelszavának ismerete nélkül nem lehetett volna véletlenül belépni. Amennyiben a Kérelmezett a felhasználónév és a jelszó megadásával a kijelentkezett Gmail fiókba ismételt bejelentkezett volna, úgy a Google azonnal biztonsági értesítést küldött volna a Kérelmezőnek, amelyből tudomására jutott volna, hogy a fiókját feltörték, vagy illetéktelenek beléptek oda. A Gmail ezen kívül kétféle azonosítást alkalmaz az új, vagy ismételt belépések esetén, vagyis a Kérelmező telefonszámára is értesítést küldött volna, hogy adja meg a hitelesítő adatokat a fiókba történő belépéshez.

II. Alkalmazott jogszabályi rendelkezések

Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikk (1) bekezdése alapján az általános adatvédelmi rendeletet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 2. § (2) bekezdése szerint az általános adatvédelmi rendeletet az ott megjelölt rendelkezésekben foglalt kiegészítésekkel kell alkalmazni.

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 2. pont „adatkezelés”: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés.

Az Infotv. 60. § (1) bekezdése szerint a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében a Hatóság az érintett erre irányuló kérelmére adatvédelmi hatósági eljárást indít.

Az Infotv. 60. § (2) bekezdése alapján az adatvédelmi hatósági eljárás megindítása iránti kérelem az általános adatvédelmi rendelet 77. cikk (1) bekezdésében, valamint a 22. § b) pontjában meghatározott esetben nyújtható be.

Az általános adatvédelmi rendelet eltérő rendelkezése hiányában a kérelemre indult adatvédelmi hatósági eljárásra az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell alkalmazni az Infotv.-ben meghatározott eltérésekkel.

Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdés e) pontja értelmében: „A személyes adatok: a) kezelését jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon kell végezni („jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság”); b) gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történjen, és azokat ne kezeljék ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon; a 89. cikk (1) bekezdésének megfelelően nem minősül az eredeti céllal össze nem egyeztethetőnek a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból történő további adatkezelés („célhoz kötöttség”); e) tárolásának olyan formában kell történnie, amely az érintettek azonosítását csak a személyes adatok kezelése céljainak eléréséhez szükséges ideig teszi lehetővé; a személyes adatok ennél hosszabb ideig történő tárolására csak akkor kerülhet sor, amennyiben a személyes adatok kezelésére a 89. cikk (1) bekezdésének megfelelően közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból kerül majd sor, az e rendeletben az érintettek jogainak és szabadságainak védelme érdekében előírt megfelelő technikai és szervezési intézkedések végrehajtására is figyelemmel („korlátozott tárolhatóság”).”

Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (2) bekezdése szerint: „Az adatkezelő felelős az (1) bekezdésnek való megfelelésért, továbbá képesnek kell lennie e megfelelés igazolására („elszámoltathatóság”).”

Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdése alapján: „A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

- a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
- b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
- c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;
- e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;

f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.”

Az általános adatvédelmi rendelet 13. cikk (1)-(2) bekezdése értelmében: „(1) Ha az érintettre vonatkozó személyes adatokat az érintettől gyűjtik, az adatkezelő a személyes adatok megszerzésének időpontjában az érintett rendelkezésére bocsátja a következő információk mindegyikét:

- a) az adatkezelőnek és – ha van ilyen – az adatkezelő képviselőjének a kiléte és elérhetőségei;
- b) az adatvédelmi tisztviselő elérhetőségei, ha van ilyen;
- c) a személyes adatok tervezett kezelésének célja, valamint az adatkezelés jogalapja;
- d) a 6. cikk (1) bekezdésének f) pontján alapuló adatkezelés esetén, az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdekei;
- e) adott esetben a személyes adatok címzettjei, illetve a címzettek kategóriái, ha van ilyen;
- f) adott esetben annak ténye, hogy az adatkezelő harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére kívánja továbbítani a személyes adatokat, továbbá a Bizottság megfelelőségi határozatának léte vagy annak hiánya, vagy a 46. cikkben, a 47. cikkben vagy a 49. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett adattovábbítás esetén a megfelelő és alkalmas garanciák megjelölése, valamint az azok másolatának megszerzésére szolgáló módokra vagy az azok elérhetőségére való hivatkozás.

(2) Az (1) bekezdésben említett információk mellett az adatkezelő a személyes adatok megszerzésének időpontjában, annak érdekében, hogy a tisztességes és átlátható adatkezelést biztosítsa, az érintettet a következő kiegészítő információkról tájékoztatja:

- a) a személyes adatok tárolásának időtartamáról, vagy ha ez nem lehetséges, ezen időtartam meghatározásának szempontjairól;
- b) az érintett azon jogáról, hogy kérelmezheti az adatkezelőtől a rá vonatkozó személyes adatokhoz való hozzáférést, azok helyesbítését, törlését vagy kezelésének korlátozását, és tiltakozhat az ilyen személyes adatok kezelése ellen, valamint az érintett adathordozhatósághoz való jogáról;
- c) a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontján vagy a 9. cikk (2) bekezdésének a) pontján alapuló adatkezelés esetén a hozzájárulás bármely időpontban történő visszavonásához való jog, amely nem érinti a visszavonás előtt a hozzájárulás alapján végrehajtott adatkezelés jogszerűségét;
- d) a felügyeleti hatósághoz címzett panasz benyújtásának jogáról;
- e) arról, hogy a személyes adat szolgáltatása jogszabályon vagy szerződéses kötelezettségen alapul vagy szerződés kötésének előfeltétele-e, valamint hogy az érintett köteles-e a személyes adatokat megadni, továbbá hogy milyen lehetséges következményekkel járhat az adatszolgáltatás elmaradása;
- f) a 22. cikk (1) és (4) bekezdésében említett automatizált döntéshozatal ténye, ideértve a profilalkotást is, valamint legalább ezekben az esetekben az alkalmazott logikára és arra vonatkozóan érthető információk, hogy az ilyen adatkezelés milyen jelentőséggel, és az érintettre nézve milyen várható következményekkel bír.”

Az Infotv. 61. § (1) bekezdés a) pontja alapján a Hatóság a 2. § (2) és (4) bekezdésében meghatározott adatkezelési műveletekkel összefüggésben az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatja.

Az általános adatvédelmi rendelet 58. cikk (2) bekezdés b) és i) pontja alapján, a felügyeleti hatóság korrekciós hatáskörében eljárva elmarasztalja az adatkezelőt vagy adatfeldolgozót, ha adatkezelési tevékenysége megsértette a rendelet rendelkezéseit, illetve a 83. cikknek

megfelelően közigazgatási bírságot szab ki, az adott eset körülményeitől függően az e bekezdésben említett intézkedéseken túlmenően vagy azok helyett. Ugyanezen cikk (2) bekezdés d) pontja alapján, a felügyeleti hatóság korrekciós hatáskörében eljárva utasítja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, hogy adatkezelési műveleteit – adott esetben meghatározott módon és meghatározott időn belül – hozza összhangba a rendelet rendelkezéseivel.

A közigazgatási bírság kiszabására vonatkozó feltételeket az általános adatvédelmi rendelet 83. cikke tartalmazza. Az Infotv. 75/A. § - a szerint a Hatóság az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2)-(6) bekezdésében foglalt hatásköreit az arányosság elvének figyelembevételével gyakorolja, különösen azzal, hogy a személyes adatok kezelésére vonatkozó – jogszabályban vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott – előírások első alkalommal történő megsértése esetén a jogsértés orvoslása iránt – az általános adatvédelmi rendelet 58. cikkével összhangban – elsősorban az adatkezelő vagy adatfeldolgozó figyelmeztetésével intézkedik.

Az Infotv. 61. § (4) bekezdés b) pontja alapján a bírság mértéke százezertől húszmillió forintig terjedhet, ha az adatvédelmi hatósági eljárásban hozott határozatban kiszabott bírság megfizetésére kötelezett költségvetési szerv, az általános adatvédelmi rendelet 83. cikke szerint kiszabott bírság esetén.

Az Mt. 9. § (2) bekezdése szerint a munkavállaló személyiségi joga akkor korlátozható, ha a korlátozás a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos. A személyiségi jog korlátozásának módjáról, feltételeiről és várható tartamáról, továbbá szükségességét és arányosságát alátámasztó körülményekről a munkavállalót előzetesen írásban tájékoztatni kell.

Az Mt. 11/A. § (1)-(4) bekezdése alapján: *„(1) A munkavállaló a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében ellenőrizhető. Ennek keretében a munkáltató technikai eszközök is alkalmazhat, erről a munkavállalót előzetesen írásban tájékoztatja.*

(2) A munkavállaló a munkáltató által a munkavégzéshez biztosított információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközök, rendszert (a továbbiakban: számítástechnikai eszköz) - eltérő megállapodás hiányában - kizárólag a munkaviszony teljesítése érdekében használhatja.

(3) A munkáltató ellenőrzése során a munkaviszony teljesítéséhez használt számítástechnikai eszközön tárolt, a munkaviszonnyal összefüggő adatokba tekinthet be.

(4) A (3) bekezdés szerinti ellenőrzési jogosultság szempontjából munkaviszonnyal összefüggő adatnak minősül a (2) bekezdésben meghatározott korlátozás betartásának ellenőrzéséhez szükséges adat.”.

III. Döntés

III. 1. A munkavállaló rendelkezésére bocsátott e-mail fiók megőrzése

A Kérelmező kifogásolta, hogy munkaviszonya megszűnését követően a munkavégzés során használt e-mail fiókja ([...]) nem került végérvényesen megszüntetésre, nyilatkozata szerint e-mail fiókját a Kérelmezett a munkaviszonya megszűnését követően is használta, az e-mail fiók fenntartásával kapcsolatos adatkezelésről azonban a Kérelmezőt előzetesen nem tájékoztatta.

A Kérelmezett az e-mail fiók használatára vonatkozó saját belső szabályzattal nem rendelkezik, az üzleti fiók munkaviszony megszűnését követő megőrzésére az anyacége által elfogadott eljárásrendet alkalmazza, mely szerint a kilépett dolgozók e-mail fiókját 3 hónapos időtartamra

archiválják, és az arra érkező leveleket az ügyvezető e-mail fiókjába irányítják át, aki válaszadás céljából az adott ügyben illetékes munkavállalók részére továbbítja azokat, 3 hónap elteltével pedig a fiókok törlésre kerülnek. A Kérelmezett nyilatkozata szerint ez az eljárásrend munkavállalói, így a Kérelmező számára is ismert volt.

A Kérelmezett a munkavállalói e-mail fiókok munkaviszony megszűnését követő megőrzésének céljaként arra hivatkozott, hogy mivel ügyfeleivel nem feltétlenül áll napi kapcsolatban, indokolt, hogy a céges e-mail fiókot hosszabb ideig megőrizze annak érdekében, hogy a kilépett dolgozóknak küldött e-mailek is eljussanak hozzá. A Hatóság elfogadhatónak tartja adott esetben a munkavállalók e-mail-fiókjai tartalmának archiválását a munkaviszony megszűnése után a munkafolyamatok folytonosságának biztosítása érdekében, meghatározott ideig, azonban ehhez megfelelő jogalappal kell rendelkeznie. A Kérelmezett az adatkezelés jogalapjaként az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja alapján fennálló jogos érdekét jelölte meg.

Jelen esetben a Hatóság a jogos érdek, mint jogalap fennálltát megállapíthatónak tartotta, ez azonban nem jelenti azt, hogy a Kérelmezett ne lenne köteles e jogalap fennállásához szükséges feltételek meglétét előzetesen, és az adatkezelés során is folyamatosan ellenőrizni. Az érdekmérlegelés lefolytatása hiányában a Kérelmezett az általános adatvédelmi rendelet több garanciális szabályát megsértette. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (2) bekezdés szerinti elszámoltathatóság alapelvi követelményéből is fakadóan, a munkáltató kötelezettsége, hogy belső szabályzatban vagy más írásbeli dokumentumban rögzítse e jogalap alkalmazásával együtt járó adatkezelési körülményeket, annak érdekében, hogy a munkavállalók meg tudjanak győződni arról, hogy az adatkezelés valóban arányosan korlátozza a jogait. Emellett a Hatóság vagy a bíróság is így tudja ellenőrizni, vizsgálni azt, hogy a munkáltató adatkezelése megfelelt-e az adatvédelmi követelményeknek. Tekintettel arra, hogy az adatkezelésre vonatkozó írásbeli szabályzat, illetve érdekmérlegelés hiányában a Kérelmezett nem tudta igazolni, hogy a munkavállalói e-mail fiókok munkaviszony megszűnését követő megőrzésére vonatkozó eljárásrend a Kérelmező számára ismert volt, a Hatóság megállapítja, hogy a Kérelmezett adatkezelése nem felelt meg az általános adatvédelmi rendelet **5. cikk (2) bekezdése szerinti elszámoltathatóság elvének**.

Mindezek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a Kérelmezett, mivel nem nyújtott a Kérelmező részére e-mail-fiókjának archiválásáról és az azzal kapcsolatos információkról tájékoztatást, megsértette az **általános adatvédelmi rendelet 13. cikkét**.

III. 2. A munkavállaló felhasználói fiókjának ellenőrzése

III. 2. 1. Az adatkezelés célja és jogalapja

A Kérelmezett ellenőrizte, hogy a Kérelmező által visszaadott számítógép rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban van-e, annak érdekében, hogy az eszközt egy másik munkavállaló használatba vehesse. Ezen ellenőrzés a Kérelmező saját felhasználói fiókjára is kiterjedt, melynek célja, a Kérelmezett nyilatkozata szerint egyrészt annak ellenőrzése volt, hogy nincs-e benne olyan program vagy kártevő, amely az informatikai biztonságot, illetve a Kérelmezett által kezelt személyes és üzleti adatok biztonságát veszélyezteti. Másrészt így az üzleti programok gyorsabban újrakonfigurálhatóak, a programok telepítését és beállítását nem kell újból elvégezni az eszköz új felhasználóra történő átállítása során. A felhasználói fiók megnyitásához, és annak ellenőrzéséhez a Kérelmezettnek, álláspontja szerint, jogos érdeke fűződött.

Az általános adatvédelmi rendeletet megelőzően hatályos adatvédelmi irányelv² 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport 6/2014. számú, az adatkezelő 95/46/EK irányelv 7. cikke szerinti jogszerű érdekeinek fogalmáról szóló véleménye³ szerint – mely az általános adatvédelmi rendelet alkalmazási időszakában is értelmezésül szolgálhat – az adatkezelőnek az adatkezelés megkezdése előtt azonosítania kell a jogszerű érdeket, és alapos és hatékony tesztet kell elvégeznie, az adott eset konkrét tényei alapján – és nem elvont formában –, az érintettek ésszerű elvárásait is figyelembe véve.

Ebből következően a munkavállalói felhasználói fiók ellenőrzésére a munkáltatónak már előzetesen, az adatkezelést megelőzően pontosan meghatározott adatkezelési céllal kell rendelkeznie. Ennek a célnak – ami egyben az érvényesítendő érdeknek is megfeleltethető – ténylegesnek és valósnak kell lennie, és a valóságban érvényesített érdeknek meg kell egyeznie azzal, amelyet az adatkezelő előzetesen meghatározott. Mint ahogy az adatvédelem egyéb létfontosságú aspektusának (például az adatkezelő azonosítása vagy a cél meghatározása) esetében is történik, ilyenkor is az adatkezelő kijelentése mögött meghúzódó valóság számít.

A Hatóság IT biztonsági munkatársának az ügygel kapcsolatban tett megállapításai⁴ szerint egy eszközön új felhasználó létrehozását, beállításokat, frissítéseket, telepítéseket, és egyéb konfigurációkat az adminisztrátori fiókon keresztül szokás végezni. A Kérelmezett nyilatkozata szerint az általa üzemeltetett számítógépek mindegyikén van ilyen profil létrehozva, ennek ellenére a Kérelmezett által meghatározott cél – az üzleti programok és jogosultságok új felhasználóra történő átállítása – megvalósítására a felhasználói fiókot használták. A Kérelmezett nyilatkozata szerint a Kérelmező önként adta meg fiókjához tartozó belépési adatait, bár ez a felhasználói fiók ellenőrzéséhez nem szükséges, mivel az adminisztrátori fiókból a felhasználói fiók belépési adatai is módosíthatók.

A célhoz kötöttség és az adattakarékosság elvéből is adódóan az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogalapon való adatkezelés esetén is, csak az adott célhoz feltétlenül szükséges adatkör kezelése lehet jogszerű, mivel a kezelt adatok köre, típusa és terjedelme az érdekmérlegelés során összemérendő érdekek súlyára is kihathat. A munkavégzéshez használt eszközök ellenőrzésével összefüggő adatkezelés esetében továbbá kiemelt figyelmet kell fordítani valamennyi érintett magánszférájára is, hiszen adott esetben a munkaviszonyhoz nem kapcsolódó személyes adat is a munkavállaló tudomására juthat, illetve vele munkaviszonyban nem álló személyek személyes adatait is megismerheti.

Az ellenőrzés során azonban a Kérelmezett az ellenőrzés céljához feltétlenül szükséges körön túl magáncélú személyes adatokat is megismert, amikor a Kérelmező magánhasználatú e-mail fiókját megtekintette. A Kérelmezett nyilatkozata szerint, a Kérelmező felhasználói fiókjában, az internetböngésző megnyitásakor a Kérelmező magánhasználatú e-mail fiókjából elküldött levelek automatikusan betöltődtek, az e-mail fiók ellenőrzése nem állt szándékában.

² A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

³ A 6/2014. számú vélemény az alábbi linkről érhető el:

https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_hu.pdf

⁴ Információbiztonsági megállapítások a NAIH/2020/4873 számú ügyhöz

A Hatóság IT biztonsági munkatársának megállapításai szerint a böngészőben a Gmail levelezőrendszer megnyitásakor alapértelmezetten a beérkező levelek töltődnek be. A Firefox böngészőben, – melyet a Hatóság részére elküldött képernyőmentés alapján a Kérelmezett használt – az *előző munkamenet helyreállítása* funkció alkalmazásával visszaállíthatók a korábbi böngészés lapjai, továbbá a Firefox lehetőséget biztosít arra, hogy a felhasználó egy adott weboldal bejelentkezési felületén elmentse az ahhoz megadott jelszavát, hogy a következő bejelentkezés során ne kelljen azt ismételtlen beírnia. A Gmail esetében is működik ez a funkció, így a levelezőrendszer megnyitására a jelszó ismerete nélkül is van lehetőség.

Az információbiztonsági megállapítások a Kérelmezettnek a Google biztonsági figyelmeztetésekkel kapcsolatos észrevételeire is kitérnek. Eszerint, ha a felhasználó rendszeresen használta a Gmail levelezőrendszert a munkahelyi számítógépén, valószínűleg elfogadta a legelső bejelentkezésnél felugró biztonsági figyelmeztetést, amely során biztonságos eszközként jelölte meg az adott munkaállomást, így a Kérelmezett állításaival ellentétben, a továbbiakban nem kap külön értesítést, ha ezen az eszközön belépés történik a Gmail fiókjába.

Mindezekre tekintettel, a Hatóság álláspontja szerint a Kérelmező egyedi felhasználói fiókjába történő belépés, – melynek következtében személyes adatok megismerésére került sor – a Kérelmezett által meghatározott cél megvalósításához nem volt feltétlenül szükséges, mivel az rendszergazdai jogosultsággal, a felhasználói fiók megnyitása nélkül is megvalósítható lett volna.

Az Mt. 11/A. § (2) bekezdése alapján a munkavállaló a munkáltató által a munkavégzéshez biztosított számítástechnikai eszközt, rendszert – eltérő megállapodás hiányában – kizárólag a munkaviszony teljesítése érdekében használhatja. E kötelezettség megtartása végett a jogalkotó lehetőséget biztosít arra, hogy a munkáltató a munkavállalót a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében ellenőrizze, mely szükségszerűen együtt járhat személyes adatok kezelésével. A Kérelmezett, mint munkáltató jogos érdeke, hogy a tevékenységével kapcsolatos adatok, üzleti titkok a birtokában maradjanak, mely indokolttá teheti az eszköz teljes – a munkavállalói felhasználói fiókokra is kiterjedő – átvizsgálását.

A Kérelmezett munkáltatói ellenőrzés keretében végrehajtott adatkezeléshez fűződő jogos érdeke, az Mt. alapján őt megillető ellenőrzési jogosultságából adódóan tehát megállapítható, azonban a jogalap tekintetében szükséges előzetes mérlegelés és annak dokumentálása hiányában a Kérelmezett az adatkezeléssel összefüggésben őt terhelő más kötelezettségeinek sem tett maradéktalanul eleget, ami a Kérelmező jogaira nézve súlyos sérelemmel jár.

III. 2. 2. A tisztességes adatkezelés követelménye

A Kérelmezett álláspontja szerint, mivel az ellenőrzéskor a Kérelmező már nem volt a munkavállalója, a számítógép pedig a Kérelmezett tulajdonában álló, ideiglenesen használaton kívüli eszköz volt, illetve annak ellenőrzése nem a Kérelmező munkaviszonnyal összefüggő magatartásának ellenőrzésére irányult, a Kérelmező előzetes tájékoztatása az ellenőrzésről nem volt szükséges.

Még ha tényszerűen igaz is, hogy a számítógép a Kérelmezett tulajdonában, illetve rendelkezése alatt áll, ezért annak ellenőrzését anélkül is meg tudja valósítani, hogy ahhoz a Kérelmező bármilyen közrehatása szükséges lenne, ez nem jelenti azt, hogy az ilyen ellenőrzés jogszerű is.

A Kérelmezett által követett speciális gyakorlat szerint, ha a levelezőrendszer technikai okokból nem működik, a munkavállalók üzleti levelezésre egy magánfiókot használnak. A Kérelmezett nyilatkozata szerint az ellenőrzés során az ebből a fiókból elküldött levelek tartalmát is megtekintette, mivel a fiók elnevezése és a levelek tárgya alapján feltételezte, hogy az a Kérelmező erre a munkavégzési célra létrehozott fiókja. Tekintettel arra, hogy a fiók jellegéből adódóan abban magánjellegű személyes adatokat tartalmazó levelek is lehetnek, melyek megismerésére a munkáltató nem jogosult, a tisztességes adatkezelés elvébe ütközik, hogy a Kérelmezett kontroll nélkül tekinthetett bele a fiókban tárolt levelek tartalmába. A Kérelmezett a levelek tartalmába történő betekintés során már nem a saját tulajdonában álló eszközön, hanem egy tőle független adatkezelőnél (Google) tárolt, – a Kérelmezett által is elismerten – magánjellegű levelezés tartalmát ellenőrizte.

A munkáltató a magánjellegű e-mailek tartalmát még akkor sem jogosult ellenőrizni, ha a számítógép és a munkavállalói felhasználói fiókok ellenőrzésének tényéről a munkavállalókat előzetesen tájékoztatta. Az ellenőrzést ekkor a munkavállalók személyes adataik védelméhez való joga, illetve azoknak a nem munkavállaló harmadik személyeknek a személyes adataik védelméhez való joga – továbbá más személyiségi joga, így elsősorban a magántitokhoz és a levéltitokhoz való joga – korlátozza, akik az e-mailt a munkavállalóknak küldték vagy tőlük azt kapták.

A munkavégzéshez használt eszköz ellenőrzésénél szükséges a munkavállaló – személyes, vagy ha ez nem biztosítható, meghatalmazottja, képviselője – jelenléte, mivel a munkavállaló és harmadik személyek különböző személyes adatai lehetnek az eszközön, amelyek kezelésére a munkáltató – a személyes adata e jellegének ellenőrzésén túl – nem jogosult. Az ellenőrzés során a munkavállaló, vagy képviselője jelenlétének biztosítása jelent garanciát arra, hogy a munkavállaló nem sérti meg ezt a tilalmat.

Az adatkezelés tisztességes volta a jogszerűséget is magába foglaló követelmény, az érintett információs önrendelkezési jogának, és ezen keresztül magánszférájának, emberi méltóságának tiszteletben tartását jelenti. Az adatalany mindvégig alanya kell, hogy maradjon a személyes adatok kezelésével járó folyamatnak, nem válhat annak pusztá tárgyává. A munkavállaló jelenléte nélküli ellenőrzés ezért alapvetően ellentétes a tisztességes adatkezelés elvével.⁵

Az ellenőrzés körülményeitől függően elképzelhetőek olyan helyzetek, amikor a munkavállaló személyes jelenléte objektív okokból nem biztosítható. A Hatóság – a főszabálytól eltérően – egyes rendkívüli esetekben elfogadhatónak tartja, ha a munkavállaló nincs jelen, például azonnali intézkedést igénylő esetekben, vagy betegállományban lévő munkavállaló esetében sürgős intézkedési szükség esetén. Azonban még ezekben az esetekben is egyrészt tájékoztatni kell a munkavállalót a tervezett munkáltatói intézkedésről, másrészt lehetőséget kell biztosítani számára, hogy, ha ő nem is tud jelen lenni, helyette meghatalmazottja vagy képviselője legyen jelen az ellenőrzésnél. Amennyiben ezen megelőző intézkedések – előzetes tájékoztatás és a munkavállaló vagy meghatalmazottja, képviselője jelenlétének biztosítása – ellenére a munkavállaló nem érhető el, vagy nem jelenik meg sem személyesen, sem képviselője útján, akkor lehet távollétében, független harmadik személy alkalmazásával hozzáférni az e-

⁵ A munkáltatói ellenőrzések jogszerűségéről szól a Hatóság NAIH/2019/769 számú határozata:

mailfiókjához, számítástechnikai eszközeihez az ellenőrzés, illetve az azonnali intézkedések végrehajtása érdekében.

A Kérelmezett nem tett semmilyen intézkedést annak érdekében, hogy az ellenőrzésen a Kérelmező személyes, vagy képviselő útján való jelenlétét lehetőségét biztosítsa. A Hatóság álláspontja szerint a Kérelmezettnek ez a magatartása az adatkezelés tisztességességét sérti, hiszen a Kérelmezőnek így nem volt lehetősége arra, hogy a saját – és adott esetben a levelezésekben érintett más, harmadik személyek – személyes adatainak védelme érdekében eljárva jelezze a Kérelmezett által megtekintett e-mail fiók magáncélú, személyes jellegét. A Kérelmezett így kontroll nélkül férhetett hozzá a Kérelmező – és adott esetben harmadik személyek – személyes adataihoz.

Mindebből következően a Hatóság megállapítja, hogy a Kérelmezett adatkezelése nem felelt meg a **tisztességes adatkezelés elvének, megsértve ezzel az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdés a) pontját.**

III. 2. 3. A megfelelő előzetes tájékoztatás követelménye

Ahhoz, hogy az adatkezelés jogszerű és a munkavállaló számára átlátható legyen, további követelmény, hogy a munkáltatónak előzetesen részletesen tájékoztatnia kell a munkavállalókat általánosságban a munkáltató által rendelkezésre bocsátott eszközök áttekintésének lehetőségéről, illetve a konkrét áttekintés előtt is, ezért a Hatóság vizsgálta a tájékoztatás meglétét is. A tájékoztatásban a munkáltatónak ki kell térnie az általános adatvédelmi rendelet 13. cikk (1)-(2) bekezdése szerinti körülményekre, kiemelt figyelmet fordítva arra, hogy:

- milyen célból, milyen munkáltatói érdek miatt kerülhet sor az eszköz áttekintésére (általános adatvédelmi rendelet 13. cikk (1) bekezdés c) és d) pont),
- a munkáltató részéről ki, milyen módon végezheti az áttekintést (általános adatvédelmi rendelet 13. cikk (1) bekezdés a) pont),
- milyen szabályok szerint kerülhet sor az adatkezelésre (fokozatosság elvének betartása) és mi az eljárás menete (általános adatvédelmi rendelet 13. cikk (1) bekezdés c) pont),
- milyen jogai és jogorvoslati lehetőségei vannak a munkavállalónak az adatkezeléssel kapcsolatban (általános adatvédelmi rendelet 13. cikk (2) bekezdés b) és d) pont).

Az általános tájékoztatáson túlmenően lehetőleg a konkrét intézkedés előtt is tájékoztatni kell a munkavállalót arról, hogy milyen munkáltatói érdek miatt kerülhet sor az adatkezelésre.

Az előbb kifejtettekkel ellentétben azonban a Kérelmezett semmilyen tájékoztatást nem nyújtott a Kérelmező számára az adatkezelésről, melyet azzal indokolt, hogy a Kérelmező tudomással bírt arról, hogy felhasználói fiókját az IT kollégák az üzleti programok és a számítógép új felhasználóra történő átállítása céljából meg fogják nyitni, és az eszköz visszaszolgáltatását megelőzően volt lehetősége arra, hogy az azon található személyes adatainak törléséről gondoskodjon.

Erre tekintettel a Hatóság megállapítja, hogy a Kérelmezett, mivel az adatkezelésről nem nyújtott megfelelő tájékoztatást előzetesen, sem általánosságban, sem a konkrét esettel kapcsolatban a Kérelmező rendelkezésére bocsátott eszköz közvetlen áttekintése előtt, és az azzal kapcsolatos

információkról, **megsértette az általános adatvédelmi rendelet 13. cikkét**, mind a Kérelmező, mind a munkavállalói tekintetében.

III. 2. 4. Az elszámoltathatóság követelménye

Az elszámoltathatóság elvéből is következően, amennyiben a munkáltató ellenőrzést végez, gondoskodnia kell arról, hogy az ellenőrzés körülményei olyan módon legyenek rögzítve, hogy az ellenőrzés pontos menete, az annak során megismert adatok köre, azaz a ténylegesen elvégzett adatkezelési műveletek, és azok jogszerűsége utólag ellenőrizhető legyen. Erre az adatkezelő abban az esetben is köteles, ha az ellenőrzés során biztosította a munkavállaló jelenlétét.

Az ellenőrzéssel kapcsolatban a Kérelmezett kizárólag a Kérelmező magánhasználatú e-mail fiókjába történt betekintést rögzítette, – mivel az esetet adatvédelmi incidensnek minősítette – az esettel kapcsolatban lefolytatott kockázatelemzésben, adatvédelmi incidensnyilvántartásában, valamint a Hatóság részére küldött incidensbejelentésben. A Kérelmező rendelkezésére bocsátott számítástechnikai eszköz ellenőrzésének körülményeiről a Kérelmezett jegyzőkönyvet, vagy más feljegyzést nem készített, ezzel a Kérelmezett megsértette az általános adatvédelmi rendelet **5. cikk (2) bekezdésében meghatározott elszámoltathatóság alapvető követelményét**.

III. 3. Megfelelő technikai, szervezési intézkedések

A munkavállalói e-mail-fiókok és számítástechnikai eszközök használatával és azok általános ellenőrzésével szorosan összefügg az azokra vonatkozó megfelelő szabályozás és az adatvédelmi követelményeknek való megfelelés biztosítása, ezért a Hatóság hivatalból vizsgálta ezzel összefüggésben az általános adatvédelmi rendelet szerinti megfelelő technikai, szervezési intézkedéseknek való megfelelést a Kérelmezettnél.

A Hatóság rendelkezésére álló információk alapján a Kérelmezett nem rendelkezik semmilyen belső szabályzattal az általa a munkavállalók rendelkezésére bocsátott e-mail-fiókok, és számítástechnikai eszközök használatára és ellenőrzésére, illetve az azokban tárolt adatok kezelésére vonatkozóan. Az adatkezelés munkáltató általi szabályozása, az adatkezelési műveletek rögzítése, mint megfelelő technikai, szervezési intézkedés azért szükséges, mert az adatkezelések tervezésétől azok folytatásán át a célok megvalósulásáig tett valamennyi lényegi lépés – így többek között az adatkezelés időtartamának, a személyes adatok kezelésére vonatkozó törlési, illetve felülvizsgálati határidők megállapításának – dokumentálását is magában foglalja, és egyben az adatvédelmi követelményeknek való megfelelés igazolására való képességet feltételezi. A megfelelő technikai, szervezési intézkedések elősegítik a beépített és alapértelmezett adatvédelem teljesülését is, vagyis az adatvédelmi elvek érvényesüléséhez és az érintettek jogainak védelméhez szükséges garanciák beépítését az adatkezelés folyamatába.

A Hatóság álláspontja szerint a munkáltatónak belső szabályzatokat célszerű megalkotni egyrészt a munkavállalók rendelkezésére bocsátott e-mail fiókok használatának szabályairól: az e-mail-fiókokról biztonsági másolat készítéséről és megőrzéséről, inaktiválásuk szabályozásáról, illetve arról, hogy mikor kerül sor az e-mailek végleges törlésére, valamint az e-mail fiókok használata ellenőrzésének, áttekintésének részletes szabályairól, azt ki és milyen módon hajthatja végre a szervezeten belül, illetve milyen jogai vannak az érintett munkavállalónak az eljárás során. Továbbá a munkáltatóktól elvárható, hogy előzetesen szabályozásra kerüljön, hogy a

munkavállalók rendelkezésére bocsátott számítástechnikai eszközök ellenőrzését miként kell lefolytatni, az adott ellenőrzés során kinek, milyen hozzáférése lehet az ellenőrzéssel érintett munkavállaló számítástechnikai eszközeihez, felhasználó fiókjához annak érdekében, hogy a munkavállalók világos, egyértelmű, a jelenlétükre is kiterjedő információkkal rendelkezzenek.

Tekintettel arra, hogy a Kérelmezett sem ténylegesen, sem szabályzat szintjén nem rendelkezett a munkavállalók rendelkezésére bocsátott e-mail-fiókok, és számítástechnikai eszközök használatára és ellenőrzésére, illetve az ezekben tárolt adatok kezelésére vonatkozóan, nem tette meg a szükséges megfelelő technikai, szervezési intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsa az adatvédelmi elvek érvényesülését és az érintettek jogainak védelmét. Ezzel megsértette **az általános adatvédelmi rendelet 25. cikk (1) bekezdését** a munkavállalói tekintetében.

III. 4. A munkavállaló magánhasználatú e-mail fiókját érintő adatkezelés jogszerűsége

III. 4. 1. Az adatkezelés célja és jogalapja

A Kérelmezett nyilatkozata szerint az e-mail fiókban felfedezett levelezés az üzleti titok megsértésének bizonyítékául szolgál, az adatkezelés célja a bűncselekmény elkövetésének, és a Kérelmezettet ért joghátránynak a bizonyítása a büntetőeljárásban. Az adatkezelés jogalapjaként a Kérelmezett ahhoz fűződő érdekét jelölte meg, hogy üzleti titkait illetéktelen személyek ne ismerhessék meg, illetve ennek megtörténte esetén az őt ért jogsérelemre, a jogrendszer által biztosított jogorvoslati lehetőségeket igénybe vehesse. Ezen jogos érdeke, álláspontja szerint elsőbbséget élvez a Kérelmező jogaihoz képest, tekintettel arra, hogy a Kérelmező feltételezhetően bűncselekményt követett el a Kérelmezett sérelmére.

A Hatóság álláspontja szerint, a Kérelmezett érdekmérlegelési tesztben meghatározott jogos érdeke, mint az üzleti titok megsértésének gyanújához kapcsolódó adatkezelés jogalapja elfogadható. A jogérvényesítés lehetőségét előzetesen ellehetetlenítené, amennyiben adatvédelmi szempontokra való hivatkozással az ilyen esetekben az adatkezelés jogszerűsége nem lenne megállapítható. Továbbá, az eljárás során feltárt adatok alapján a Kérelmezett adatkezelése az érdekmérlegelési tesztben meghatározott érdekei érvényesítése céljából, csak az ehhez szükséges adatokra korlátozódott, és nem merült fel adat arra nézve, hogy az az érintett magánszférájába, ezen érdekek érvényesítésével össze nem függő személyes adatok körére is kiterjedt volna.

A fentiek alapján a Hatóság tehát elismeri a Kérelmezett ezen adatkezeléshez fűződő jogos érdekének fennálltát, ettől függetlenül ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a Kérelmezett a fentiekben kifejtettek szerint az ellenőrzés során az általános adatvédelmi rendelet több garanciális szabályát is megsértette, adatkezeléseit összességében a tisztességes adatkezelés elvébe ütköző módon valósította meg.

III. 4. 2. A tájékoztatás elmaradása

Végül a Kérelmező magánhasználatú e-mail fiókját érintő adatkezeléssel összefüggésben a Kérelmezett megsértette az általános adatvédelmi rendelet 14. cikkét, mivel ezen adatkezelésről és az általa elvégzett érdekmérlegelési teszt eredményéről a Kérelmezett szintén nem tájékoztatta megfelelően a Kérelmezőt.

A tájékoztatás elmaradását a Kérelmezett egyrészt azzal indokolta, hogy az e-mail fiókot érintő adatkezelés tekintetében a Kérelmező érintetti minősége nem állapítható meg egyértelműen. A Hatóság a Kérelmezett ezen indoklását nem tartja elfogadhatónak, tekintettel arra, hogy az e-mail fiók megtekintésére a Kérelmező által munkavégzéshez használt eszközön, egyedi jelszóval védett saját felhasználói fiókjában megnyitott böngészőben került sor, az e-mail fiók neve pedig a Kérelmező nevét tartalmazta, továbbá a Kérelmezett az e-mail fiók megtekintéséről, mint adatvédelmi incidensről a Kérelmezőt, mint érintettet tájékoztatta.

A Kérelmező másrészt a büntetőeljárás sikeres lefolytatásához és üzleti titkainak védelméhez fűződő jogos érdeke fennállására, valamint az általános adatvédelmi rendelet 14. cikk (5) bekezdésének b) pontjára hivatkozott, mivel álláspontja szerint a Kérelmező tájékoztatása az adatkezelés célját komolyan veszélyeztetné.

A Hatóság a Kérelmezett ezen indoklását, – mely szerint a Kérelmező tájékoztatása veszélyeztetné a büntetőeljárás sikeres lefolytatását azáltal, hogy megkísérelhetné befolyásolni a tanúkat, illetve eltüntethetné a bizonyítékokat – szintén nem tartotta megalapozottnak, tekintettel arra, hogy a Kérelmezett nyilatkozata szerint a Kérelmező e-mail fiókjában felfedezett levelezés szolgál az üzleti titok megsértésének bizonyítékául, mely tekintetében a Kérelmezett adatkezelést folytat.

Az általános adatvédelmi rendelet (69) preambulumbekkezdése szerint bármely érintett számára akkor is biztosítani kell a jogot arra, hogy az egyedi helyzetükre vonatkozó adatok kezelése ellen tiltakozzon, ha a személyes adatok jogszerűen kezelhetők, mert az adatkezelésre az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekei alapján van szükség. A Kérelmezett az adatkezeléssel összefüggésben elvégzett érdekmérlegelés során, az adatkezelés folyamatába épített biztosítékok és garanciák között maga is rögzítette a Kérelmező adatkezelés körülményeiről való részletes tájékoztatását. Az adatkezelés garanciáinak biztosítása mellett az érdekmérlegelési teszt továbbá arra is kitér, hogy az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja szerinti jogalap fennállása esetén az érintetteket megilleti az adatkezeléssel szembeni tiltakozáshoz való jog.

A tájékoztatási kötelezettség teljesítése hiányában a Kérelmezett nem tett maradéktalanul eleget az adatkezeléssel összefüggésben őt terhelő kötelezettségeinek, ami az adatkezelés tekintetében az érintetti joggyakorlást a Kérelmező számára ellehetetlenítette.

III. 5. Az adatvédelmi incidenssel összefüggő tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatos jogsértés megállapítására irányuló kérelem elutasítása

A Hatóság a Kérelmezett által 2020. május 22-én tett incidensbejelentés alapján indított hatósági ellenőrzés során megállapította, hogy a bejelentésben leírt eset nem valósít meg az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 12. pontja szerinti adatvédelmi incidenst, ebből következően a Kérelmezett ebből a szempontból nem sértette meg az általános adatvédelmi rendelet rendelkezéseit, ezért a Hatóság a kérelem erre irányuló részét elutasította.

Mindazonáltal a Kérelmezett az adatkezelés körülményeiről, mely során a Kérelmező e-mail fiókjának áttekintésére, és az e-mail fiókból elküldött levelek listájának rögzítésére, tárolására és továbbítására került sor, a Kérelmezőt nem tájékoztatta.

III. 6. A Kérelmező személyes adatai jogellenes kezelésének, tárolásának és továbbításának megtiltására irányuló kérelem elutasítása

A Hatóság elutasítja a kérelem arra irányuló részét, hogy a Hatóság tiltsa meg a Kérelmezettnek a Kérelmező személyes adatai jogellenes kezelését, tárolását és továbbítását, mivel nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a Kérelmezett adatkezelése az eljárás során azonosított jogos érdekei érvényesítésével össze nem függő személyes adatok körére is kiterjedt volna.

IV. Alkalmazott szankció és indoklása

A Hatóság elutasította a kérelem bírság kiszabására vonatkozó részét, mivel e jogkövetkezmény alkalmazása a Kérelmező jogát vagy jogos érdekét közvetlenül nem érinti, számára a Hatóság ilyen döntése jogot vagy kötelezettséget nem keletkeztet. Erre tekintettel a bírságkiszabás vonatkozásában az Ákr. 10. § (1) bekezdése alapján a Kérelmező nem minősül ügyfélnek, illetve, mivel az Ákr. 35. § (1) bekezdésének nem felel meg, e vonatkozásban kérelem benyújtásának nincs helye, a beadvány erre vonatkozó része kérelemként nem értelmezhető.

A Hatóság ugyanakkor hivatalból megvizsgálta, hogy a Kérelmezettel szemben indokolt-e adatvédelmi bírság kiszabása. E körben a Hatóság az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2) bekezdése és az Infotv. 75/A. §-a alapján mérlegelte az ügy összes releváns körülményét és megállapította, hogy a jelen eljárás során feltárt jogsértés esetében a figyelmeztetés se nem arányos, se nem visszatartó erejű szankció, mert a kérelem tárgyát képező archivált e-mail-fiókok tárolása, illetve a Kérelmező rendelkezésére bocsátott számítástechnikai eszköz ellenőrzése, mint adatkezelés során a Kérelmezett számos adatkezelőre háruló kötelezettségét megszegte, és a feltárt tényállás során a munkavégzéssel összefüggő adatkezeléssel kapcsolatban általában is elmulasztotta az általános adatvédelmi rendeletből fakadó kötelezettségeit, ezért bírság kiszabása szükséges.

A Hatóság a bírság összegének meghatározása során az alábbi körülményeket vette figyelembe.

A Hatóság súlyosító körülményként vette figyelembe a következőket:

- A Kérelmezett által elkövetett jogsértések az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (5) bekezdés a) és b) pontja szerint a magasabb összegű bírságkategóriába tartozó jogsértésnek minősülnek.
- A Kérelmezett a jogsértő magatartása folytán az érintetti jogok gyakorlását jelentősen megnehezítette [általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2) bekezdés a) pont].
- A Kérelmezett által megvalósított jogsértések kifejezetten szándékosnak nem tekinthetők ugyan, de súlyosan gondatlannak minősülnek [általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2) bekezdés b) pont].
- A Kérelmezett nem hozott megfelelő technikai, szervezési intézkedéseket a munkavállalók számára biztosított e-mail fiókok és számítástechnikai eszközök használatával és ellenőrzésével összefüggésben [általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2) bekezdés d) pont].

A Hatóság enyhítő körülményként vette figyelembe a következőket:

- A Kérelmezett elmarasztalására az általános adatvédelmi rendelet megsértése miatt még nem került sor [általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2) bekezdés e) pont].
- A Hatóság rendelkezésére álló információk alapján a Kérelmezett az ellenőrzés során a Kérelmező magánéletével kapcsolatos érzékeny információkat nem ismert meg [általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2) bekezdés g) pont].
- A Kérelmező a munkavégzési céllal rendelkezésére bocsátott eszközt nem kizárólag a munkaviszony teljesítése érdekében használta, anélkül hogy az eszköz magánhasználatát a Kérelmezett engedélyezte volna [általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2) bekezdés k) pont].

A Hatóság a bírságkiszabás során nem tartotta relevánsnak az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2) bekezdés c) f) h) i) j) pontja szerinti körülményeket, mivel azok a konkrét ügy kapcsán nem is értelmezhetők.

A Kérelmezett 2019. évi nettó árbevétele 2 690 886 910 HUF volt, így a kiszabott adatvédelmi bírság nem lépi túl a kiszabható bírság maximumát. A Hatóság megítélése szerint a jogsértés súlyára és a Kérelmezett gazdálkodási adataira tekintettel a kiszabott bírság mértéke arányosnak tekinthető.

A Hatóság az eljárás során túllépte az Infotv. 60/A.§ (1) bekezdése szerinti százötven napos ügyintézési határidőt, ezért az Ákr. 51. § b) pontja alapján tízezer forintot fizet a Kérelmezőnek.

V. Egyéb kérdések

A Hatóság hatáskörét az Infotv. 38. § (2) és (2a) bekezdése határozza meg, illetékessége az ország egész területére kiterjed.

Az Ákr. 112. §-a, és 116. § (1) bekezdése, illetve a 114. § (1) bekezdése alapján a határozattal szemben közigazgatási per útján van helye jogorvoslatnak.

A közigazgatási per szabályait a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) határozza meg. A Kp. 12. § (1) bekezdése alapján a Hatóság döntésével szembeni közigazgatási per törvényszéki hatáskörbe tartozik, a perre a Kp. 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján a törvényszék hatáskörébe tartozó perben a jogi képviselő kötelező. A Kp. 39. § (6) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

A Kp. 29. § (1) bekezdése és erre tekintettel a Pp. 604. § szerint alkalmazandó, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 9. § (1) bekezdés b) pontja szerint az ügyfél jogi képviselője elektronikus kapcsolattartásra kötelezett.

A keresetlevél benyújtásának idejét és helyét a Kp. 39. § (1) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Kp. 77. § (1)-(2) bekezdésén alapul. A közigazgatási per illetékének mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 45/A. § (1) bekezdése határozza meg. Az illeték előzetes megfizetése alól az Itv. 59. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés h) pontja mentesíti az eljárást kezdeményező felet.

Az Ákr. 132. §-a szerint, ha a kötelezett a hatóság végleges döntésében foglalt kötelezésnek nem tett eleget, az végrehajtható. A Hatóság határozata az Ákr. 82. § (1) bekezdése szerint a közléssel véglegessé válik. Az Ákr. 133. §-a értelmében a végrehajtást – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – a döntést hozó hatóság rendeli el. Az Ákr. 134. §-a értelmében a végrehajtást – ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik – az állami adóhatóság fogatosítja.

Az Infotv. 60. § (7) bekezdése alapján a Hatóság határozatában foglalt, meghatározott cselekmény elvégzésére, meghatározott magatartásra, tűrésre vagy abbahagyásra irányuló kötelezés vonatkozásában a határozat végrehajtását a Hatóság fogatosítja.

Budapest, 2021. május 5.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár